

Alenka Koželj

Obisk

Do hiše vodi kolovoz, ki ga z obeh strani obdajajo travniki, spuščajoči se proti temno zelenemu gozdu. Če v njem ne bi prevladovala smreke, bi bil svetlejši in pisan, tak, kakršna so drevesa, mimo katerih sem se vozila v dolini. Tu je vse za odtenek temnejše, tudi ljudje iz ovinka v ovinek postajajo temnejši in težji, kot bi sicer obstajala nevarnost, da jih odnese neusmiljen zimski veter, ki se zaganja gor in dol med griči kot morski pes v bazenu. Najprej vidim streho. Ravno takšna je, kot je bila, a – tako kot vse ostalo – manj živa, kot se spominjam. Zdi se mi, da so bile prej vse barve na hiši tako izrazite, da je bilo rdečo streho nemogoče ne ločiti od rumenih zidov, rumene zidove od svetlo zelenih okenskih okvirjev, svetlo zelene okenske okvirje od rož, ki so rasle posajene vse naokoli, bodisi v zemljo bodisi v velike lonce, v katerih je bila prej barva ali italijanski pralni prašek. Kar vidim mam, kako čepi med njimi. Ena izmed njih je. Okolje zanjo ni optimalno, a uspeva. Boljše ji je kot marsikje, in tega se zaveda. Vse barve hiše so zdaj obledele in se zlile v en sam opečnatotemnordečkastorumenkastobel zmazek. Hiše se je očitno polastilo nekakšno socialistično prepričanje. Nič čudnega – v njej se je vedno govorilo, da je bilo v prejšnjem sistemu boljše.

Mnogo hladneje je kot v dolini. In pogled na hišo prav nič ne greje. Avto sem pustila spodaj, na predzadnjem ovinku pred posestvom. Nisem se hotela približati prehitro, ne bi mogla požreti vsega naenkrat.

Hoditi moram počasi, kot bi stopala v mrzlo vodo. Različni deli telesa imajo različne spomine in ne bi prenesla, da bi se odzvali vsi hkrati, vsak s svojo zgodbo. Prav je, da sem peš. Čeprav me zebe kot cucka. Pozabila sem že, da je treba sem gor včasih že oktobra priti v rokavicah in debelem plašču. Menda sem hotela pozabiti, kaj vem. Nosim le pariško moder suknjič in črne haremke, pod njimi pa navadne najlonke, barvno skladne s suknjičem. Videti sem kot tropska ptica sredi smrekovih krošenj. Ko že pridem do dvorišča, se vrata, ki jim ne bi škodil nov barvni nanos, odprejo.

»Jasna!« vzklikne.

Tudi on bi potreboval nov nanos barve. Bled je, njegov obraz je izpit in prepreden z gubami kot staro jabolko. Njegove obleke so mi, čeprav hudo sprane, vse znane – očitno že vsaj desetletje ni kupil ničesar novega. Žametne sivo zelene hlače, svetlo rjava pletena jopica, izpod katere na koncu rokavov in ob ovratniku kuka srajca s črno-zeleno-oranžnim karom. Roki se dvigneta proti meni. Stopim korak nazaj in sprva se hočeta popolnoma povesiti, nato pa obstaneta v višini rjavega usnjenega pasu na hlačah in ena od njiju se iztegne naprej. Počasi mu sežem v roko. Bolj ko čutim njegov dotik, bolj vidim le njegov pas. Ne morem verjeti, da je še vedno tu. Nekoliko se zmedem in ga prvič pogledam v oči. Čudne so. Odbijajoče. Na njihovi ganjenosti je nekaj, kar me sili na bruhanje. Poznam ta pogled – v bolnici ga redno srečujem: pogled starke, ki dobi od domačih šopek rož z vrta. Še vedno nisem nič rekla. In kaj potem? Najraje bi šla domov.

»Mojbog, saj si odrasla!« pravi. Še molčim. Moj molk njegove vzhičenosti očitno ne moti. »Vstopi, vstopi! Že tako dolgo je, odkar si bila zadnjič tu!«

Njegov glas za trenutek zamre. Sledim mu v kuhinjo. Hiša nima več vonja, ki se ga spominjam, kadar se otebam misli nanjo. Očitno se brisanja spominov lotevam na napačnem koncu – znebiti se skušam stvari, ki so v vsem tem času izpuhtele že same od sebe. S tem nisem računala. Zdaj je tu vonj po stari hiši, kot bi se spotila in začela oddajati vonj, svojo esenco – vonj po starem štedilniku, po lesenih tleh, po zarjavelih loncih, potisnjenih globoko proti dnu omare. Pa še po nečem smrdi. Po pijači. Po cigaretah, šnopsu in slabem vinu. Skoraj stopim na psa, ki lenobno počiva na tleh. Pes je nov. Kljub temu je že star. Dvigne glavo in zastrizhe z ušesi. Gospodar povzdigne glas: »Medo! Ven!«

»Mene ne moti,« rečem. Moje prve besede. Obraz mu zasije. Tako je vzradoščen, da pozabi na psa, in Medo glavo umirjeno položi nazaj na

sprednje tace. Pelje me v kuhinjo. Miza je pokrita s plastičnim prtom s cvetličnim vzorcem. Na njej leži več krožnikov: na enem je sir, na drugem suha salama in nekaj koleščkov klobase, na tretjem rubinasto rdeč pršut. Kljub svoji pretirano svetli barvi diši domače – po dimu in domačih živalih. Poleg košarice s kruhom je na mizi še skleda z mešanimi kupljenimi piškoti.

»Ko si poklicala, da prideš na obisk, sem bil tako presenečen ... Nisem vedel, kaj naj tako na hitro, nisem vedel, kaj boš hotela jesti ... Vem, da si imela vedno rada pršut ... Klobasa je domača,« pravi rahlo zadihan. Sedem. Predme postavi kozarec.

»Še imaš te kozarce,« rečem. Ko govorim o kozarcih, pravzaprav govorim o vsem, kar je še vedno natančno takšno, kot se spominjam.

»Še vedno,« pravi in me pogleda tako, da komaj prenesem.

»Tako si lepa,« se spozabi. Urno se obrne k hladilniku in iz njega vzame dve steklenici. Bela je polna, rdeča na pol prazna. »Belo ali črno?« vpraša.

»Hvala, raje bi kakšen sok... Ali pa vodo, prosim,« odvrnem.

»Pametno, da ne piješ, ko voziš,« odobravajoče pokima.

»Noseča sem,« izstrelim. Že ves čas me zanima reakcija. Na žalost je neopredeljiva. Včasih je bolj subtilen, kot bi si človek mislil: ne vem, ali mu gre na smeh ali na jok, ali je jezen ali srečen ali samo presenečen. Vsakega po malo? Če imam jaz mešana čustva, jih ima nemara lahko tudi on. Ve pa, da ni upravičen do niti enega izmed njih. Še najbolj spominja na nekoga, ki ga za trenutek zaskeli zob.

»Čestitam,« pravi. Nato doda: »Slišal sem, da si se poročila. Hotel sem ti pisati, ampak po tistem tvojem jeznem pismu te nisem hotel več nadlegovati ...«

Aha, vedela sem, da bo začel s pismom! Ko sem pred desetimi leti dokončno odšla od doma med kričanjem in grožnjami in moledovanjem in pretenju s puško, mi je nekaj časa še pošiljal pisma, voščilnice in darilca in me v vseh rotil, naj si premislim, dokler mu nisem nekega dne odpisala in ga obvestila, da bom z njim pretrgala vse stike in naj me ne nadleguje več. Tako sem ga sovražila, da bi ga, če bi mojo zahtevo prezrl, najbrž lahko prišla ubiti. Nič ne pretiravam. Ubit. V kozarec mi nalije jabolčni sok. »Sosedov je,« pojasni. Šele zdaj vidim, da eno nogo komaj vleče za sabo. Ob vsakem premiku mu obrazne mišice trznejo, kot bi imel tik.

»Šepaš zaradi artritisa?«

Pokima in mi pojasni: »Invalidsko sem upokojen. Tega najbrž ne veš?«

»Ne, tega pa nisem vedela,« odvrnem.

Znova se usede za mizo: »Večkrat bi moral v toplice, pa mi tam ni čisto nič všeč... Čofotanje po tistih mlakah ... Pa tudi denarja nimam. Ne sprašuj me, kako lahko preživim z invalidsko, jebela.« Nato me opozori: »Nič ne ješ. Jesti moraš za dva!«

»Nisem lačna.«

Čofotanje v bazenih mu ni všeč ... Vedno je imel raje hladno vodo, tako mrzlo, da v njej komaj plavaš in te, ko se ti steče v mednožje in med ritnici, skeli. Prebudi se moj trebuh. Hrana se mi upira. In vonj in barve. In on.

»Lepo, da si me prišla obiskat ... Zelo sem te pogrešal, ne morem ti povedati, kako zelo, jebela ... V omari imam polno škatlo tvojih slik – kar naprej jih gledam, na vseh si tako lepa!«

»Nehaj!« Počutim se kot na električnem stolu – bes me prežema do lasnih konic, telo se napenja in se cvre, smrdi po zažganem. V trenutku skesano obmolkne.

»Morda res ni bilo vse prav, kar sem počel ... A ne vem, če sem si zaslužil, da me tako zapustiš ... Hotel sem se obesiti, veš ... Prišežem pri Bogu ...«

»In zakaj se nisi?«

Očitajoče me pogleda: »Ah, ljubica, ne bodi no taka ... Ni bilo vse tako slabo, kajne, da ni bilo? Tudi lepo sva se imela. Kaj nisi imela vsega, kar si si zaželela? Nočem, da pozabiš, da ni bilo vse slabo ... Tako si lepa. Kot mama ...«

Kot mama. Vidim jo. Res je lepa, ampak zelo zelo razočarana in utrujena, mnogo preutrujena za svoja leta. Še trideset let nima, pa ponoči kar ugasne v trenutku, ko glavo položi na blazino – brez sanj spi vse do jutra. Z mamó živiva sami, frizerka je, skoraj vsak mesec imava novi frizuri, obe sva svetlolaski, obe imava zelenkaste oči, a nesrečna je, vedno brez denarja, z drugimi govori o mojem očetu z grenkobo in zamerljivostjo, nato pa se lepega dne umiri in se začne oblačiti lepo in odraslo, v pastelne barve, v »razumne tkanine«, kakor jim pravi, nato privede domov moškega, ki bo skrbel za naju, njega, njega, njega.

Zdrami me nov val besed: »Saj res – veš, da imam spet zajčnik? Ne, najbrž ga nisi mogla videti, nekoliko za hišo je, ne tam, kjer je bil stari ... Greš pogledat?« vpraša.

»Ne, hvala,« odvrnem. Požirek soka se mi zatakne v grlu. Spomini me obhajajo kot popadki: vse pogostejši so, vse močnejši, vse bolj boleči in nespregledljivi. V trenutku v naročju začutim toploto mehkega zajčjega

kožuščka. Skozi možgane mi spolzi nov film – vrstijo se kot oglasi. Mama pravi: »Boš videla, tu ti bo všeč... V hiši boš imela veliko prostora za vse igrače...«

Sledi nama moška senca.

»In ugani, kaj imamo: zajčke,« mama prigovarja svoji skremženi hčerkici.

»Čisto prave?« se mi razprejo oči.

»Čisto prave,« odgovori moški. »Bi jih šla rada pogledat?« Bi šla. Za roko me pelje k zajčniku. Odpre vrata, iz lesene celice potegne cepetajočega zajčka in mi ga položi v naročje. Nič me ni strah. Tudi živalca se v mojih rokah umiri. Diši po krznu in senu.

»Bi morda kavo?« me zdrami njegov glas.

»Ne, hvala, paziti moram na pritisk.«

»A tako? Da imaš previsok pritisk? Jesti moraš veliko česna, pravijo ...« Nato vpraša: »V katerem mesecu pa si?«

»Marca imam rok,« odvrnem. Pokima. Vem, na kaj misli. Na mamo. Ker je umrla zadnjega dne v marcu. V časopisu je bil naslov: *SMRT V KOPALNI KADI – 32-letnico ubil električni tok, ko ji je med kopanjem v vodo padel sušilec za lase*. Kar je preveč, je preveč. Je še kaj bolj ironičnega od tega, da frizerko ubije predmet, ki ga cele dneve nosi po rokah in se ji zdi tako samoumeven, da o njem sploh ne razmišlja več?

Ne spomnim se pogreba. Vem, da je vsem govoril, kako ne ve, kaj bi, če ne bi imel mene: da sem edini razlog, da se jutraj spravi pokonci in da se ne zapije.

»Kako to, da si se odločila priti?« vpraša.

»Ne vem,« raztreseno odvrnem.

Res ne vem. Menda zaradi čudnega občutka v trebuhu, ki ga imam, odkar sem noseča. Nekateri imajo jutranjo slabost ali zaprtje, jaz pa ta čudni občutek teže, kot bi bilo moje drobovje ena sama utež in bi ga vleklo navzdol, dokler ne bo izpadlo skozi predor, po katerem bi moral priti dojenček. Rodila bom kup črev. Ne znam opisati, od kje neprijetni občutek izhaja. Iz trebuha? Iz maternice? Ginekolog pravi, da je vse v redu, meni pa se zaradi tega občutka vse tako čudno gnusi: hrana, mož, najbolj pa se gnusim sama sebi. Ne prenesem crkljanja in poljubov. Zadirčna sem in zajedljiva, od družbe ljudi me vse boli, kot bi človeški obrazi še dodatno pritiskali na moj pas. Pravijo, da so to hormoni. Ne vem. Vem pa, kdaj sem imela podoben občutek. *Še vse vidim: počitnice so. Konec četrtega razreda. Po eni strani mi je vseeno. Tudi vojne je konec. On je po cele dneve gledal poročila in zmajeval z glavo, jaz pa sem mu zastavljala*

na kupe vprašanj, na katere mi ni znal odgovoriti. Videla sem veliko vojnih filmov: ljudje so vedno bežali v solzah, kriče in bosih nog, medtem ko so se iz vasi, ki so jo zapuščali, dvigali plameni in dim. To ni bila take vrste vojna. Mislila sem, da bo postalo hujše, pa je bilo ravno takrat vsega konec. Nikoli ga še nisem videla, da bi se tako prostodušno, olajšano smejal. Živiva mirno. Jeseni nabirava gobe. Zjutraj me z avtom zapelje do postaje, kjer počakam na avtobus, ki vozi v šolo. On daje perilo v pralni stroj, jaz ga obešam.

»Mama bi bila ponosna nate – višja medicinska sestra! Neverjetna si ... Tako zelo sem ti hotel pomagati pri šoli, pa mi nisi dovolila ...« Nenadoma se domisli: »Počakaj!« Vstane in odšepa po stopnicah navzgor. Zgoraj so spalnice. V trebuhu me še posebej neprijetno stisne. Slišim ga, kako gre po hodniku, prav tako, kot sem ga slišala prihajati tisti večer po kopanju. Mislila sem, da sem ga s čim ujezila, pa nisem vedela, s čim.

Tako kot že neštetokrat čofotava po hladni vodi, drug drugega škropiva, stopim na kamen, ki je prevlečen z algami in zdrsne mi: ujame me. Potem me nekaj časa ne spusti. Roka, s katero me objame, zaide med moja stegna. Zahihitam se, žgečka me. A ne spusti me. Dlan potisne višje in me še tesneje privije k sebi. Njegove oči nekako osteklenijo kot gladina jezera pozimi. Zvečer pride v mojo sobo in se ne premika več kot odrasli, temveč kot moški – odpne svoj usnjeni pas, počne moške zadeve, govori moške stvari. Oklenem se ga okrog vratu. Zdi se mi, da je to le še ena oblika vzgoje, morda nenavadna, a saj je tudi najin položaj nenavaden, ko sva tako sama sredi teh hribov in oba tako zelo pogrešava mamo. Odtlej še naprej nemoteno skupaj jeva, preden leževa v zakonsko posteljo, zapreva Bonija v pesjak, pogovarjava se o tem, koliko solate zasaditi in kje je lani najboljše uspeval paradižnik. Kmalu prevzamem večino gospodinjskih opravil. Odrastem.

Vrne se s kovinsko škatlo, takšno, kakršno si pred nekaj leti dobil ob nakupu določenega števila paketov piškotov. Zdaj jih več ni na trgu. Tako ali tako jih nisem nikoli posebej marala. Dvigne pokrov – notri so bankovci po 100 evrov. Ne vidim dobro, koliko jih je, a gotovo več kot dvajset.

»Kaj je to?« vprašam. »Si nor, da to skrivaš v navadni škatli?«

»Pusti, pusti,« pravi in odmahne z roko. »Tu pa ja daleč naokoli ni nikogar ... Pa še tisti, ki so, vejo, da nimam nič ... Tega se ne pritaknem, to je zate ...«

»Nočem tega,« odločno zavrnem ponujeno.

»Vzemi, no, prav ti bo prišlo, sploh zdaj, ko pride otrok ...«

»Ne rabim,« se kajpada zlažem. »Najini plači sta čisto dovolj.« Ko omenim *naju*, ko v pogovor, v katerem ni bilo nikoli prostora za nikogar drugega, kot da cel svet, kot da trgovina, sosedje, šola in pošta ne bi obstajali, uvedem Kristjana, v njegovih očeh vidim, da si je ves ta čas zanikal njegov obstoj. Otroka je videl kot bitje, nastalo z umetno oploditvijo, kot bi seme k mojemu jajčecu prinesla čebela. Škatlo položi na mizo. Nalije si kozarec vina. Tudi takrat je pil vino.

»Veš, da je stari Hribar umrl? Rak,« hoče zamenjati temo. »Prej ali slej nas doleti vse,« modruje. V rokah že vrtil prazen kozarec. Čakam, ali ga bo slučajno zabrisal ob tla. Enkrat je to že naredil – ko sem na srednji šoli spoznala svojega prvega fanta. Še sem spala z njim, a niti za trenutek nisem pomislila, da bi lahko bilo to, kar počneva, kakor koli primerljivo s tem, kar sva počela z mojim ljubim Matejem. Z Matejem je bilo nekaj posebnega, z njim pa nekaj običajnega. Ko sem ga vzela vase, sem zadnjico dvignila, kot bi si oblačila hlače. Ko sem se ga oklenila, je bilo, kot bi nosila polena. Ko me je poljubljal, je bilo, kot bi mi na obraz padala slana. Vse to je bilo zelo mundano: prava bolečina in nasilje sta bila drugje – v učinkovitem zamahu, s katerim je zajcu zlomil tilnik, v ptičjih trupelcih, ki jih je privlekla mačka, v rdečih črtah, ki jih je na mojih rokah puščal robidov grm, v boju s trdovratno hišno gobo.

Govoriči o sosedih. O tem, kako pri Marinškovih gradijo prizidek, kako se tu pulijo za dediščino in kako tam zaradi slabega gospodarja propada krasno posestvo. Spomnim se rožnih grmov, ki sem jih zasadila, preden sem odšla na srednjo šolo. »Vrtnica še raste?«

»O, seveda,« pravi. Vidno mu odleže. O nečem se želim z njim pogovarjati. Takoj doda: »Tako so lepe, nikoli se jih ne bi znebil ... Kadar cvetijo, jih nesem na mamin grob – tako je, kot bi bili skupaj, si rečem,« pravi. Ne vem, kaj naj. Stiska v trebuhu je vse hujša. Se je morda otrok z nogami uprl vame?

»Je kaj narobe?« se prestraši.

»Ne,« odvrnem, »včasih se malo čudno počutim.«

»Boš legla?«

Odkimam. Šele zdaj se dobro ozrem po sobi. Na steni nad mizo so kot točke v enakostraničnem trikotniku razporejene tri fotografije. Na tisti, ki stoji najvišje, smo vsi trije: jaz imam kakih pet let, on objema mamó čez ramo. Na drugih dveh sem le jaz: na eni je moj nasmeh poln škrbin, ki so ostale za mlečnimi zobmi, na drugi, na kateri imam kakih dvanajst let, sem nerodna in negotova. Tudi na vseh drugih stenah so moje slike, na vsaki vsaj po ena.

»Vidiš, koliko slik imam?« pravi. »Kadar mi je dolgčas po tebi, jih gledam po cele ure ... Razmišljam, kako lepo mi je bilo s teboj ... Tudi ti kdaj misliš na to?«

Molčim. V trebuhu imam voz. Nalije si nov kozarec vina.

»Najboljše si bila, kar se mi je v življenju zgodilo, veš ... Takrat, takrat na koncu, takrat sem deloval samo iz jeze, veš ... Čisto sem ponorel od misli, da te bom izgubil, jebela ... Tukaj, tukaj (potolče se po levi strani prsi) me je stiskalo, da sem komaj dihal ... Pa še bal sem se zate – da se tako nenadoma odpraviš na svoje ... Polnoletnost gor ali dol – skrbelo me je zate. Kaj sem vedel, kako bo tisti tvoj skrbel zate ... Verjel sem, res sem verjel, da te nihče ne bo imel tako rad, kot jaz ...«

»Vem, povedal si mi,« rečem.

»Ko bi ti vedela, kolikokrat sem te hotel poiskati, pa čeprav bi se jezila ... Ampak morda sploh ne bi bila tako jezna, kajne, da ne? Priznaj, da bi bila vsaj malo vesela ...«

Zdaj mi gre na smeh. Na čuden smeh. Nekako se tresem, kot bi ne imela energije za bolj gromek krohot. Rame mi obupano potresavajo, smeh predre trebušno prepono kot vrtni stroj in teža v trebuhu nenadoma popusti, kot bi se razkrajala skala. Neprijetnosti je konec. V hipu otrpnem, da bi se prepričala, ali se mi nemara le zdi. Ne, res je. Kot bi namesto s polnimi pljuči zadihala s polnim trupom. Vdih, izdih. Še enkrat. Vdih, izdih. Še. Vdih, izdih. Vdih, izdih. Skupaj z atomi kisika vdihujem vonj po klobasi, po spečem psu, po vrtnicah, po vloženi kumarah, po zgornjem nadstropju, po spalnicah, po usnjenem pasu, po sladki vodi ... Vdihujem vse to in izdihujem, kar sem. Skupaj z atomi ogljika izdihujem belino sestrške uniforme, vonj po Kristjanovi preznjeni tekaški majici, po upihnenih svečah na torti, po kuvertah z računi, po knjigi ob vzglavju ...

Moj smeh se poleže in pred seboj zagledam osupel obraz, ki pa je obenem obraz nekoga, ki je pripravljen na operacijo, na katero čaka že neskončno dolgo. Poznam ta pogled, dobro ga poznam. Dolgo dolgo ga gledam naravnost v oči.

»Pogrešala da sem te? To si misliš?« komaj izdavam med strupenim režanjem. »A veš, kako smešen si? Tukaj me bombardiraš s klobaso, z denarjem, s temi slikami! Sram naj te bo! Ti uboga stara pokveka! Toliko da veš: prav strah me je bilo priti – še vedela nisem, kaj mi je, da prihajam v to vukojebino! Bala sem se, da se mi boš zasmilil, ti prasec! Da te imam še kaj rada! No, zdaj vidim: NIMAM TE! Sovražim te in z veseljem te bom sovražila do konca svojih dni. Se že veselim. Pridem

plesat na tvoj grob.« Govori celo moje telo, govori tudi moj otrok – še nikoli ga nisem tako jasno čutila. Kot bi teža, ki mi je peštala drobovje, zadušila tudi njegove premike, pregibe njegovih rok, utripanje njegovega drobnega srca. Zdaj je moj trup prazen in čist. Žile so prehodne, želodec se je razvezal, maternica, ki je bila dolgo zveržena in steptana, je polna kot čarobna krogla.

Gledam ga v oči. Teža in bolečina, ki sta švistnili iz mene, sta se zagnali naravnost vanj, tako kot pri vsakem poštenem eksorcizmu. Imej ju, si rečem. Imej to in svoj artritis in prazne steklenice vina. Sunkovito vstanem, vedoč, da mi ne more nič več. Da lahko rečem ali naredim, kar me je volja. Za trenutek se mi zdi, da je ves svet na moji strani; da bo puška v njegovih rokah sprhnela, da bodo kozarci postali nelomljivi in se bodo od mene odbijali kot od pleksi stekla, da bodo njegovi škrtajoči sklepi razpadli, če bo hotel skočiti nadme.

Po kolovozu se spuščam k avtu. Ne oziram se, a občutek imam, da stoji na pragu in gleda za menoj. Iz torbice vzamem telefon in pogledam na ekran: tu signal ne lovi. Kristjana bom poklicala, ko bom niže.

»Saj me ne boš nikoli zapustil, kajne?«

»Seveda ne – kaj vendar govoriš! Vedno bova skupaj, vedno bova tukaj doma.«

»Se boš znova poročil?«

»Beži, beži – zdaj si ti moja žena.«

»Kaj pa, ko odrastem?«

»Prav tako bova skupaj. Skupaj bova skrbela za hišo, ravno tako kot zdaj. Zajce bova gojila, vrt bova imela – še večji vrt, kot je zdaj. Mogoče bi lahko začel gojiti čebele.«

»In če bom nekoč morala od doma?«

»Zakaj pa bi morala? Jaz te ne bom nikamor silil...«

»Ne vem – recimo, da bi morala.«

»Bi pač šla za nekaj časa. Ampak vrnila bi se, veš, da bi se vrnila. Pogrešala bi drug drugega, kajne, da bi?«

»Bi.«

»Lepo bi čakal, da se vrneš in potem bi bilo vse po starem ... Jaz bi hodil v službo, ti bi pa skrbela za hišo – no, najbrž bi tudi ti hotela hoditi v službo. In prav je tako. Po službi bi se pa oba vrnila domov. Krasno nama bo, nič ne skrbi. Vem, da nama bo krasno, boljše, kot si sploh lahko kdo predstavlja.«